

5. Естетичні та організаційні погляди сучасного дизайну: суб'єктивний погляд молодих дизайнерів

Вець Т.В., Фролов І.В.

*магістранти кафедри ергономіки і проектування одягу
Київського національного університету технологій та дизайну*

Пашкевич К.Л.

*доцент кафедри ергономіки і проектування одягу
Київського національного університету технологій та дизайну*

ВИЗНАЧЕННЯ ГАРМОНІЙНИХ ЧЛЕНУВАНЬ ЖІНОЧОГО ОДЯГУ НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ ПРОПОРЦІОНУВАННЯ

Віддавна людина прагне оточувати себе гарними речами. Наприклад, предмети побуту жителів стародавності, які мали суто утилітарну мету – бути сховищем води, зброєю для полювання тощо, демонструють прагнення людини до краси. В Стародавній Греції вивчення сутності краси, прекрасного, сформувалося в самостійну галузь науки – естетику. Тоді ж народилося уявлення про те, що основою прекрасного є гармонія. Краса й гармонія стали найважливішими категоріями пізнання, деякою мірою і навіть його метою, тому що в остаточному підсумку художник шукає істину в красі, а вчений – красу в істині.

Відомо, що гармонія – співрозмірність частин і цілого, злиття різних компонентів об'єкта в єдине органічне ціле. У гармонії одержують зовнішнє виявлення, внутрішню впорядкованість і міру буття. Гармонія панує у всьому світі, вона є впорядкованим і творчим початком всієї природи й космосу.

Вся природа й мистецтво – це доцільне і гармонійно влаштоване ціле. І в природі і у мистецтві окремі речі і явища існують як частина цілого, як момент у загальній системі краси й гармонії. «Математична гармонія» є об'єктивною й загальною властивістю будови Світу у цілому та будь-якої його частині окремо. Всі структури природи прагнуть до гармонійного, тобто оптимального стану [1].

Математичною основою вчення про гармонію є теорія, спрямована на вивчення гармонії з математичної, кількісної точки зору. Основу цієї теорії становлять: принцип золотого перетину, А-ромба, чисел Фібоначчі, правильних

багатогранників тощо. Інший аспект дослідження гармонії пов'язаний із теорією і методами симетрії. Головна ідея таких підходів полягає в тому, що саме закони симетрії є відбиттям законів гармонії в природі.

Інший напрямок дослідження математичної гармонії пов'язаний з розумінням гармонії як пропорції. Власне кажучи поняття «симетрії» тісно пов'язане з поняттям «пропорції», оскільки симетрія сама й означає домірність частин якого-небудь цілого як у відношенні між собою, так й у співвідношенні із цілим [2].

Принцип золотого перетину – вищий прояв структурної й функціональної досконалості цілого і його частин у мистецтві, науці, техніці й природі. Відомо, що принцип «золотого перетину» полягає в тому, що при пропорційному поділі відрізка на нерівні частини менша частина відрізка так відноситься до більшої, як більша частина відрізка – до всього відрізка: $A/B=C/A$, де $A+B=C$.

Відрізки золотого перетину виражаються числом Фібоначчі. Послідовність Фібоначчі – це числовий ряд, в якому кожен наступний член являє собою суму двох попередніх, кожне наступне число в ряді приблизно в 1,618 разів більше попереднього, а кожне попереднє складає приблизно 0,618 від наступного. Для практичних цілей часто використовують наближені значення 0,62 і 0,38. Якщо відрізок C прийняти за 100 частин, то більша частина відрізка рівна 62, а менша – 38 частинам. Ця пропорція виникла в результаті аналізу співвідношень в різних природних формах, адже у природі все гармонійно і прекрасно (рис. 1).

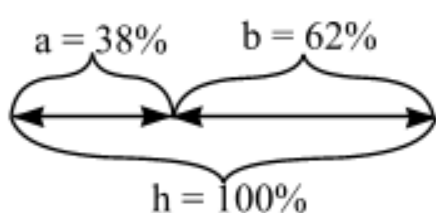

Рис. 1. Приклад золотого перетину у природі

Золотий перетин виявляється також у правильному пентаграмі, який вважався магічним символом у багатьох культурах. Точка перетину сторін ділить їх у золотій пропорції. Більша частина сторони також ділиться у золотій пропорції іншою точкою перетину. Золотий перетин є основою побудови гармонійних форм, є абсолютним законом формоутворення в природі, частиною якої є людина,

тому пропорційне тіло людини також побудоване за принципом золотого перетину.

Виходячи з того, що людина є невід'ємною частиною природи, то вона на підсвідомому рівні прагне досягти досконалості, тому шедеври світового та сучасного мистецтва та архітектури побудовані за принципом золотого перетину.

Костюм не може бути справді гарним, якщо в ньому порушена внутрішня логіка побудови форми, якщо його частини не складають єдиного цілого за принципом функціональної та естетичної цілісності. Форма костюму, як і його складові, нерозривно пов'язана з будовою і пропорціями тіла людини та його частин. Пропорції тіла – співрозмірність окремих його частин, узгоджена система відношень розмірів тіла та окремих його частин, яка надає естетичну цілісність та гармонічну закінченість (рис. 2).

Рис. 2. Використання золотого перетину при проектуванні жіночого одягу

Користуючись принципом золотого перетину в даній роботі були знайдені найбільш пропорційні співвідношення довжини з членуваннями жіночого плечового одягу для різних силуетних форм, що лягли в основу розробки схематичних зображень гармонійних членувань (рис. 3), та таблиці з рекомендованими числовими значеннями місць розташування членувань одягу (табл. 1). Знайдені співвідношення між основними величинами були основою для подальшої пропорційності між його деталями. Арифметична пропорція в

композиції костюму виражає статичність, геометрична – динамічність. Пропорції мають велике художнє значення, в мистецтві костюму вони визначають співрозмірність та гармонічність елементів форми – частин форми один з одним і з цілим.

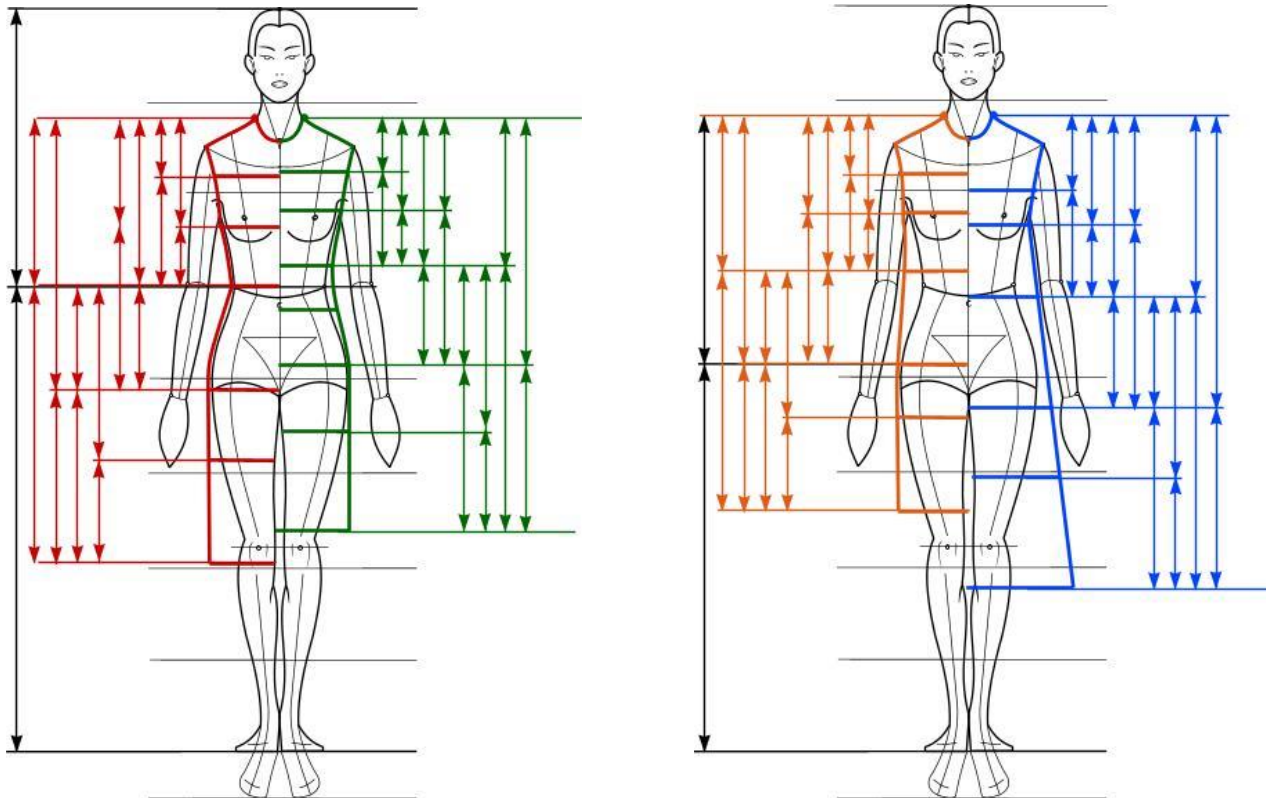

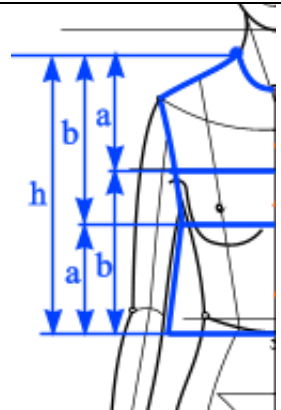
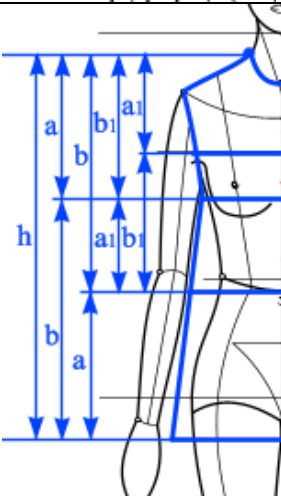
Рис. 3. Гармонійні членування жіночого плечового одягу за принципом золотого перетину

Таким чином, визначено необхідність в адаптації та гармонізації нової моделі одягу на фігуру, тому проведе дослідження одного з принципів гармонізації, а саме золотого перетину. З використанням законів гармонізації розроблено схеми встановлення гармонійних відношень довжини та членувань жіночого плечового одягу для різних силуетних форм.

Список використаної літератури:

1. Стахов А.П. Гармония мироздания и золотое сечение: древнейшая научная парадигма и ее роль в современной науке, математике и образовании. Електронний ресурс: Режим доступу: <http://www.trinitas.ru/rus/doc/0232/004a/02320037.htm>.
2. Шевелев И.Ш., Марутаев М.А., Шмелев И. П. Золотое сечение. Три взгляда на природу гармонии. – М.: Стройиздат, 1990. – 345с.

**Гармонійні відношення довжини виробу та членувань для жіночого
плечового одягу р. 170-88-92 (фрагмент)**

Силует	Рекомендована довжина, см	Рекомендовані величини розташування членувань, см	Графічне зображення
1	2	3	4
Розширений	Н = 41,0	a = 16,0 b = 25,0	
	Н = 66,0	a = 25,0 b = 41,0 a ₁ = 16,0 b ₁ = 25,0	
	Н = 108,0	a = 41,0 b = 66,0 a ₁ = 25,0 b ₁ = 41,0 a ₂ = 25,0 b ₂ = 41,0 a ₃ = 16,0 b ₃ = 25,0	